

Daniels bok – nummer førtitre

Avsløring av symbolikken i ødeleggelsens styggedom i bibelsk profeti

Jeff Pippenger

2024-01-07

Paulus' identifikasjon av det hedenske Roma som den makt som holdt pavedømmet tilbake fra å komme til makten i året 538, ble det vitnesbyrd som William Miller erkjente som fastsatte «det daglige» i Daniels bok som et uttrykk for hedenskapet. William Millers rammeverk var bygget på de to ødeleggende maktene: hedenskapet, etterfulgt av pavedømmet. Millers viktigste oppdagelse til støtte for dette rammeverket var Paulus' vitnesbyrd i 2 Tessalonikerbrev, kapittel to, hvor Paulus identifiserer at den tilbakeholdelse av pavedømmet som ble forårsaket av det hedenske Roma, skulle bli tatt bort, for at «syndens menneske» skulle bli satt i Guds tempel og vise seg selv som om han er Gud.

I Daniels bok blir symbolet «det daglige», som representerer hedenskapet, alltid etterfulgt av et symbol på pavedømmet, enten det fremstilles som ødeleggelsens overtredelse eller som ødeleggelsens vederstyggelighet. Likevel henviste Kristus, i sin advarsel til de kristne angående Jerusalems beleiring og ødeleggelse, som fant sted i løpet av de tre og et halvt årene fra år 66 til 70 e.Kr., til «ødeleggelsens vederstyggelighet, som profeten Daniel har talt om» som tegnet for de kristne som var i Jerusalem, på at de straks skulle flykte. Historien fastslår at tegnet ikke var symbolet på det pavelige Roma, men på det hedenske Roma. Tegnet måtte gjenkjennes av de trofaste, dersom de skulle unngå beleiringen og ødeleggelsen. Er «ødeleggelsens vederstyggelighet, som profeten Daniel har talt om», et symbol på det hedenske Roma eller på det pavelige Roma?

Når dere da ser ødeleggelsens styggedom, som profeten Daniel har talt om, stå på hellig grunn, — den som leser, han gi akt! — da må de som er i Judea, flykte opp i fjellene. Den som er på taket, må ikke gå ned for å hente noe ut av sitt hus. Og den som er ute på marken, må ikke vende tilbake for å hente kappen sin. Men ve dem som er med barn, og dem som gir die i de dager! Be derfor om at deres flukt ikke må skje om vinteren eller på sabbaten. For da skal det bli en stor trengsel, slik det ikke har vært fra verdens begynnelse til nå, og heller aldri mer skal bli. Og dersom ikke de dagene ble forkortet, da ville intet kjød bli frelst; men for de utvalgte skyld skal de dagene bli forkortet. Matteus 24:15–22.

Søster White kommenterer hvordan denne advarselen ble oppfylt i historien om Jerusalems ødeleggelse fra år 66 til 70 e.Kr., og hun identifiserer at fanen, eller det romerske hærens banner, var tegnet for de kristne som fremdeles var i Jerusalem, til å flykte. Så var «ødeleggelsens styggedom, som profeten Daniel har talt om», hedensk Roma, eller var det det pavelige Roma, slik Miller bygde sitt rammeverk på?

William Miller ble ledet til å forstå begge Roms fremtredelsesformer (det hedenske etterfulgt av det pavelige), men han ble tvunget av den historien han levde i, til å behandle begge rikene som ett rike. Og selvfølgelig er de ett rike, men de representerer også to påfølgende riker. Tvunget av den

profetiske historien i 1798 måtte Miller behandle Roma som i hovedsak ett rike. I 1798 trodde Miller at Kristi annet komme lå omtrent tjuefem år inn i fremtiden. Han visste meget godt at det pavelige Roma hadde fått et dødelig sår i 1798. For Miller fantes det ingen andre jordiske riker som skulle følge etter det pavelige Roma, for Kristus stod i begrep med å vende tilbake.

I den historien hvor Miller befant seg, forstod han at statuen i kapittel to av Daniel representerte fire jordiske riker, for det var det Daniel vitnet om.

Og det fjerde riket skal være sterkt som jern; for likesom jernet knuser og underkuer alle ting, slik skal det, som jern som sønderslår alt dette, knuse og knuge. Og fordi du så føttene og tærne, dels av pottemakerleire og dels av jern, skal riket være delt; men det skal være i det noe av jernets styrke, siden du så jernet blandet med leire. Daniel 2:40, 41.

Miller forstod at det bare var fire riker, og det fjerde og siste riket var Roma, som han fra historien visste var hedensk Roma etterfulgt av pavemaktens Roma. Det fjerde riket var for Miller, i samsvar med Daniels ord, «delt», men for Miller representerte delingen bare et skille mellom de bokstavelige og åndelige aspektene ved Romerriket. Han hadde rett, men hans forståelse var begrenset.

Miller så ikke at inndelingen av det hedenske og det pavelige Roma var basert på den inndelingen som Paulus ble oppreist for å identifisere. Paulus (og Johannes Døperen) identifiserte at på korsets tid skulle det bokstavelige gå over i det åndelige. Uten denne forståelsen ble Miller tvunget til å godta at Roma i hovedsak var ett rike som hadde to faser. Og selvfølgelig hadde han rett (men begrenset). Han kunne ikke se at det åndelige Roma var representert ved det bokstavelige Babylon, for det åndelige Roma (pavedømmet) er også det åndelige Babylon.

Det bokstavelige Babylon, som det første av de fire rikene i Daniel to, skulle være et forbilde på det fjerde riket, for det første er alltid et forbilde på det siste. Det hedenske Roma var blitt forbilledlig fremstilt ved Babylon, men både det hedenske Roma og Babylon var forbilder på det åndelige Roma (pavedømmet). Pavedømmet var derfor det femte riket, og det ble representert ved Babylon. Dette er en grunnleggende årsak til at Søster White sammenligner det bokstavelige Israels fangenskap i Babylon i sytti år med det åndelige Israels fangenskap i det åndelige Babylon i ett tusen to hundre og seksti år.

«Guds menighet på jorden var like sannelig i fangenskap under denne lange perioden med nådeløs forfølgelse som Israels barn var holdt i fangenskap i Babylon under eksilet.» Prophets and Kings, 714.

Miller hadde derfor ingen vanskeligheter med å veksle mellom profetiske oppfyllelser som mer spesifikt identifiserte det hedenske Roma, og det pavelige Roma. Vi vil fremlegge eksempler på dette etter hvert som vi fortsetter, men hvis vi forstår at Miller betraktet det hedenske og det pavelige Roma som ett rike, kan vi forstå hvorfor Miller ikke hadde noe problem med at Jesus henviste til «ødeleggelsens styggedom, som profeten Daniel har talt om», som en oppfyllelse knyttet til det hedenske Roma, samtidig som han fremdeles forstod uttrykket «ødeleggelsens styggedom» i Daniels bok som et symbol på det pavelige Roma. Miller kunne ikke se de tre

ødeleggende maktene, og av denne grunn var hans profetiske rammeverk begrenset, skjønt korrekt.

Men hvordan skal vi forstå avviket knyttet til den historiske oppfyllelsen i år 66 e.Kr., da det hedenske Roma reiste sine felttegn på templets hellige område som oppfyllelse av Kristi forutsigelse? Er «ødeleggelsens styggedom, som profeten Daniel har talt om», et symbol på det hedenske eller det pavelige Roma? Svaret på dette dilemmaet er forholdsvis enkelt når man erkjenner tre ødeleggende makter, i stedet for to. Vi bør begynne med Søster Whites kommentar til oppfyllelsen av Kristi forutsigelse om Jerusalems ødeleggelse.

«I jødenes korsfestelse av Kristus lå Jerusalems ødeleggelse innbefattet. Blodet som ble utgytt på Golgata, var den vekt som senket dem i undergang for denne verden og for den kommende verden. Slik skal det også være på den store, siste dag, når dommen skal falle over dem som forkaster Guds nåde. Kristus, deres anstøts klippe, vil da åpenbare seg for dem som et hevnnende fjell. Hans åsyns herlighet, som for de rettferdige er liv, vil for de ugudelige være en fortærende ild. På grunn av avvist kjærlighet og foraktet nåde skal synderen bli tilintetgjort.»

«Ved mange illustrasjoner og gjentatte advarsler viste Jesus hva som ville bli følgen for jødene av å forkaste Guds Sønn. Med disse ordene henvendte Han seg til alle i enhver tidsalder som nekter å ta imot Ham som sin Forløser. Hver advarsel gjelder dem. Det vanhelligede tempelet, den ulydige sønnen, de falske vingårdsmennene, de foraktfulle byggerne, har sitt motstykke i enhver synders erfaring. Om han ikke omvender seg, vil den dom som disse varslet om, bli hans.» The Desire of Ages, 600.

Da Paulus identifiserte overgangen fra bokstavelig til åndelig, angir han at den fant sted i korsets tidsperiode, og det bør bemerkes at Jerusalems ødeleggelse er direkte forbundet med korset. Ødeleggelsen av det bokstavelige Jerusalem, som først ble fullbyrdet av det bokstavelige Babylon, ble fullbyrdet en siste gang av det bokstavelige Roma, for Jesus fremstiller alltid enden ved begynnelsen. Nedtrampingen av helligdommen og hæren, som begynte med Babylons hedenske makt, endte med Romas hedenske makt.

Den åndelige nedtrampingen av det åndelige Jerusalem ble fullbyrdet av det pavelige Roma, og begge disse periodene med nedtramping (den bokstavelige og den åndelige) er et forbilde på nedtrampingen av Guds folk ved den tredje ødeleggende makten, som, i romersk sammenheng, kalles det moderne Roma.

Det finnes tre ødeleggende makter som hver forfølger Guds folk. Hedenskapets drage, etterfulgt av havdyret, katolisismen, som etterfølges av jorddyret fra De forente stater (den falske profet). Hedenskapet ble representert ved ulike hedenske makter som nedtrampet det bokstavelige Israel. Deretter nedtrampet pavedømmet det åndelige Israel i ett tusen to hundre og seksti år, fra 538 til 1798. Den trefoldige forening av dragen, dyret og den falske profet er det moderne Roma, og den nedtramper også Guds folk under «timen» i søndagslovskrisen. De tre ødeleggende maktene – dragen, dyret og den falske profet – fremstilles også som det hedenske Roma, det pavelige Roma og det moderne Roma.

I Åpenbaringen syttens terminologi er hedenskapen de fire første kongene; den femte kongen er pavedømmet, og den sjette, sjuende og åttende kongen er det trefoldige forbundet i det moderne

Roma.

Og det er sju konger: fem er falt, én er, og den andre er ennå ikke kommet; og når han kommer, må han bli en kort tid. Og dyret som var, og ikke er, han er selv den åttende, og er av de sju, og går bort til fortapelse. Åpenbaringen 17:10, 11.

I lys av Daniel kapittel to er hedenskapen alle de fire rikene fra det bokstavelige Babylon til det bokstavelige Roma. Det åndelige Babylon er pavedømmet (hodet av gull), og den trefoldige foreningen av dragen, dyret og den falske profet (det moderne Roma) er framstilt ved den trefoldige foreningen av det åndelige Medo-Persia, det åndelige Hellas og det åndelige Roma (hvis dødelige sår er leget).

Da Jesus henviste til «ødeleggelsens styggedom, som profeten Daniel har talt om», identifiserte han et bestemt «tegn» som de kristne må gjenkjenne i hver av de tre Rom. Det hedenske Roma, det pavelige Roma og det moderne Roma forfølger alle Guds folk. Denne forfølgelsen er profetisk fremstilt som å trække ned helligdommen og hæren. Jesus ga en advarsel om at denne forfølgelsen nærmet seg for hver av de tre forfølgelsesperiodene. Da «tegnet» på Romas myndighet ble satt innenfor helligdommen, var tiden kommet for å flykte fra Jerusalem. Jesus brukte ikke Daniels uttrykk «ødeleggelsens styggedom» som et symbol på en jordisk makt, men som et symbol på det tegn som de kristne måtte gjenkjenne.

«Jesus forkynte for de lyttende disiplene de dommer som skulle komme over det frafalne Israel, og særlig den gjengjeldende hevn som ville ramme dem for deres forkastelse og korsfestelse av Messias. Uomtviselige tegn ville gå forut for det fryktelige klimaks. Den redede time ville komme plutselig og raskt. Og Frelseren advarte sine etterfølgere: 'Når I da ser ødeleggelsens vederstyggelighet, som det er talt om ved profeten Daniel, stå på hellig grunn — den som leser, han forstå det! — da må de som er i Judea, flykte til fjells.' Matteus 24:15, 16; Lukas 21:20, 21. Når romernes avgudiske felttegn ble reist på den hellige grunn, som strakte seg noen stadier utenfor bymurene, da skulle Kristi etterfølgere finne trygghet i flukten. Når advarselstegnet ble sett, måtte de som ville unnsnippe, ikke gjøre noe opphold. Over hele Judeas land, så vel som i Jerusalem selv, måtte signalet til flukt adlydes øyeblikkelig. Den som tilfeldigvis befant seg på taket, måtte ikke gå ned i huset sitt, ikke engang for å redde sine mest verdsette eiendeler. De som arbeidet på markene eller i vingårdene, måtte ikke ta seg tid til å vende tilbake for den ytterkappen som var lagt til side mens de strevde i dagens hete. De måtte ikke nøle et øyeblikk, for at de ikke skulle bli innviklet i den alminnelige ødeleggelsen.» Alfa og Omega, 25.

I avsnittet identifiserer søster White «ødeleggelsens styggedom» som et «utvetydig tegn», representert ved «romernes avgudsbilder på fanene», som de satte «opp på hellig grunn» ved helligdommen. Jesus brukte ikke «ødeleggelsens styggedom» for å representere noen av maktene i det hedenske eller det pavelige Roma, men som et «tegn». Da «tegnet» ble satt opp på templets hellige grunn, skulle de kristne flykte fra Jerusalem «for at de ikke skulle bli innviklet i den alminnelige ødeleggelsen». Søster White går senere i det samme avsnittet videre og fastslår at Kristi profeti, som pekte ut ødeleggelsen, hadde mer enn én oppfyllelse.

«Frelserens profeti om de hjem søkende dommer over Jerusalem skal få en ny oppfyllelse, hvor denne fryktelige ødeleggelsen bare var en svak skygge. I den utvalgte bys skjebne kan vi skue den undergang som venter en verden som har forkastet Guds miskunn og tråkket hans lov under fot. Mørke er beretningene om den menneskelige elendighet som jorden har vært vitne til gjennom sine lange århundrer med forbrytelse. Hjertet fylles med kval, og sinnet blir matt ved betraktningen. Forferdelige har følgene vært av å forkaste himmelens myndighet. Men et enda mørkere skue fremstilles i åpenbaringene om fremtiden. Fortegnelsene fra fortiden, — den lange rekke av opprør, konflikter og revolusjoner, krigerens kamp «med larm og klær tilsølt av blod» (Jesaja 9,5), — hva er vel disse i sammenligning med redslerne på den dag da Guds tilbakeholdende Ånd helt skal bli trukket bort fra de ugudelige, ikke lenger for å holde utbruddet av menneskelig lidenskap og satanisk vrede i tømme! Verden skal da, som aldri før, få se resultatene av Satans herredømme.»

«Men på den dag, som på den tid da Jerusalem ble ødelagt, skal Guds folk bli frelst, hver den som blir funnet oppskrevet blant de levende.» Jesaja 4:3. Kristus har erklært at Han vil komme annen gang for å samle sine trofaste til seg: «Da skal alle jordens stammer jamre seg, og de skal se Menneskesønnen komme på himmelens skyer med kraft og stor herlighet. Og Han skal sende ut sine engler med mektig basunklang, og de skal samle sammen Hans utvalgte fra de fire vinder, fra den ene ende av himmelen til den andre.» Matteus 24:30, 31. Da skal de som ikke lyder evangeliet, fortæres ved Hans munns ånde og tilintetgjøres ved glansen av Hans komme. 2 Tessaloniker 2:8. Som Israel i gammel tid ødelegger de ugudelige seg selv; de faller ved sin misgjerning. Ved et liv i synd har de stilt seg så utenfor samklang med Gud, deres naturer er blitt så fordervet av det onde, at åpenbarelsen av Hans herlighet for dem blir en fortærende ild.

«La menneskene vokte seg, så de ikke forsømmer den lærdom som formidles til dem i Kristi ord. Likesom Han advarte sine disipler om Jerusalems ødeleggelse og ga dem et tegn på den forestående undergang, for at de kunne unnsnippe, slik har Han advart verden om den endelige ødeleggelsens dag og gitt dem tegn på dens nærhet, for at alle som vil, kan flykte fra den kommende vrede. Jesus erklærer: ‘Og det skal vise seg tegn i sol og måne og stjerner, og på jorden angst blant folkene.’ Lukas 21:25; Matteus 24:29; Markus 13:24–26; Åpenbaringen 6:12–17. De som ser disse forvarslene om Hans komme, skal ‘vite at det er nær, for døren.’ Matteus 24:33. ‘Våk derfor,’ er Hans formaningsord. Markus 13:35. De som akter på advarselen, skal ikke bli etterlatt i mørke, så den dagen skulle overraske dem uforvarende. Men for dem som ikke vil våke, ‘kommer Herrens dag som en tyv om natten.’ 1 Tessaloniker 5:2–5.» The Great Controversy, 36, 37.

Da Søster White skrev disse ordene, skulle ødeleggelsen av Jerusalem ennå få en fremtidig oppfyllelse. Den gjengjeldende dommen som blir fullbyrdet over det moderne Roma (dragen, dyret og den falske profet) ved verdens ende, representerer det endelige fallet for det åndelige Babylon, men det åndelige Babylon (pavedømmet) falt allerede én gang i 1798. Jerusalems ødeleggelse representerer Guds gjengjeldende dom over en frafallen kirke.

Jerusalems ødeleggelse i de tre og et halvt årene fra år 66 e.Kr. til år 70 e.Kr. er et forbilde på ødeleggelsen under Guds gjengjeldende dom ved verdens ende, som rammer det moderne Roma

(dragen, dyret og den falske profet). Beleiringen og ødeleggelsen av Jerusalem, som ble fullbyrdet ved hedenskapet fra år 66 e.Kr. til år 70 e.Kr., varte nøyaktig tre og et halvt år.

Beleiringen og ødeleggelsen av det åndelige Jerusalem, som ble fullbyrdet ved pavedømmet, varte i tre og et halvt profetiske år, fra 538 til 1798. Disse to illustrasjonene er forbilleder på beleiringen og ødeleggelsen av Jerusalem i «stunden» under søndagslovkrisen som blir frembrakt av det moderne Roma. Den siste av de tre ødeleggelsene av Jerusalem blir omvendt, slik det er fremstilt i Daniels bok.

Daniels bok begynner med at Babylon erobrer og ødelegger Jerusalem, og den ender med Babylons ødeleggelse og Jerusalems seier. I hver av de tre kampene ble det gitt et tegn til de kristne som underrettet dem om å flykte fra den kommende krigføringen. I år 66 e.Kr. var det da det hedenske Romas hærer oppstilte sine faner (sine krigsflagg) på helligdommens hellige grunn. I året 538 var det da «syndens menneske» ble åpenbart, idet han satte seg i Guds tempel (den kristne menighet) og viste seg selv som om han var Gud, da han vedtok en søndagslov på konsilet i Orléans det året. Håndhevelse av søndagen er det pavedømmet identifiserer som beviset på sin myndighet over den kristne verden, for de hevder (med rette) at det ikke finnes støtte for søndagstilbedelse i Guds Ord, og at det forhold at de innførte søndagen som tilbedelsesdag i kristendommen, er bevis på at deres hedenske tradisjoners og skikkers myndighet står over Bibelen.

I året 538 skulle de kristne skille seg fra den romerske kirke, ikke bare fordi den i sannhet ikke var en kristen kirke, men også fordi tegnet på pavemakt var blitt oppsatt på Guds kirkes hellige grunn. Søster White identifiserer den atskillelsesprosessen i den historien som innledet den perioden da Guds kirke flyktet ut i ørkenen i ett tusen to hundre og seksti år.

«Men det er intet fellesskap mellom lysets Fyrste og mørkets fyrste, og det kan ikke være noe fellesskap mellom deres etterfølgere. Da de kristne samtykket i å forene seg med dem som bare var halvt omvendt fra hedenskapet, slo de inn på en vei som førte dem stadig lenger bort fra sannheten. Satan jublet over at det hadde lyktes ham å bedra så stort et antall av Kristi etterfølgere. Deretter lot han sin makt virke desto sterkere på disse og tilskyndet dem til å forfølge dem som forble tro mot Gud. Ingen forsto så godt hvordan den sanne kristne tro skulle motarbeides som de som en gang hadde vært dens forsvarere; og disse frafalne kristne, som forente seg med sine halvt hedenske ledsagere, rettet sin krigføring mot de mest vesentlige trekk ved Kristi lære.»

«Det krevde en fortvilet kamp for at de som ville være trofaste, skulle stå fast mot de bedrag og vederstyggeligheter som var forkledd i prestelige gevanter og innført i kirken. Bibelen ble ikke godtatt som troens norm. Læren om religionsfrihet ble kalt kjetteri, og dens forsvarere ble hatet og lyst i bann.»

«Etter en lang og hard konflikt besluttet de få trofaste å oppløse all forbindelse med den frafalne kirke dersom hun fortsatt nektet å frigjøre seg fra løgn og avgudsdyrkelse. De så at adskillelse var en absolutt nødvendighet dersom de ville lyde Guds ord. De våget ikke å tåle villfarelser som var skjebnesvangre for deres egne sjeler, og å sette et eksempel som ville sette

troen hos deres barn og barnebarn i fare. For å sikre fred og enhet var de rede til å gjøre enhver innrømmelse som var forenlig med troskap mot Gud; men de følte at selv freden ville være kjøpt for dyrt dersom den ble oppnådd ved å ofre prinsippet. Hvis enhet bare kunne sikres ved kompromiss med sannhet og rettferdighet, da la det heller bli uenighet, ja endog krig.» The Great Controversy, 45.

Vi vil fortsette disse tankene i den neste artikkelen.

«Evigheten strekker seg foran oss. Forhenget er i ferd med å bli løftet. Vi som innehar denne alvorlige, ansvarsfulle stilling, hva gjør vi, hva tenker vi på, siden vi klamrer oss til vår selviske kjærlighet til bekvemmelighet, mens sjeler går fortaapt omkring oss? Er våre hjerter blitt fullstendig følelsesløse? Kan vi ikke føle eller forstå at vi har et verk å utføre for andres frelse? Brødre, hører dere til den klasse som, enda de har øyne, ikke ser, og enda de har ører, ikke hører? Er det forgjeves at Gud har gitt dere kunnskap om sin vilje? Er det forgjeves at han har sendt dere advarsel etter advarsel? Tror dere den evige sannhets erklæringer om det som snart skal komme over jorden, tror dere at Guds dommer henger over folket, og kan dere fremdeles sitte i ro, late, likegyldige, lystelskende?»

«Det er ikke nå tid for Guds folk til å feste sine hjerter ved verden eller samle seg skatter på jorden. Tiden er ikke langt borte da vi, lik de første disiplene, skal bli tvunget til å søke tilflukt på øde og ensomme steder. Slik Jerusalems beleiring ved de romerske hærer var signalet til flukt for de jødekristne, slik vil vårt lands maktovertakelse i det dekret som håndhever det pavelige sabbat, være en advarsel for oss. Da vil tiden være inne til å forlate de store byene, som en forberedelse til også å forlate de mindre og dra til avsides hjem på bortgjemte steder blant fjellene. Og nå, i stedet for å søke kostbare boliger her, bør vi forberede oss på å flytte til et bedre land, ja, det himmelske. I stedet for å bruke våre midler til selvtilfredsstillelse, bør vi lære å spare. Hvert talent som er lånt oss av Gud, bør brukes til Hans ære ved å gi verden advarselen. Gud har et arbeid for sine medarbeidere å utføre i byene. Våre misjoner må holdes oppe; nye misjoner må opprettes. Å føre dette arbeidet frem med hell vil kreve ikke så lite som betydelige utlegg. Gudshus trengs, hvor folket kan innbys til å høre sannhetene for denne tid. Nettopp for dette formål har Gud betrodd kapital til sine forvaltere. La ikke deres eiendom være bundet opp i verdslige foretagender, slik at dette arbeid blir hindret. Få deres midler dit hvor dere kan råde over dem til gagn for Guds sak. Send deres skatter forut for dere til himmelen.» Testimonies, bind 5, 464.